

e-Rojnost č. 336

Znojenské dění komentuje Jiří Cmunda Roupec

Vychází od září 2017

Pronajme si Česko rakouskou atomovku? str. 2

Radnice stěhuje do Domečku kanceláře str. 3

Magazín: Budiž ve Vranově slaven pán z Althanu i mistr z Erlachu

27. 2. 2024

Zastupitelstvo schválilo nákup bývalé hasičárny Opozice žádala odložení rozhodnutí

Poté, co se 12. schůze Zastupitelstva města Znojma blížila k šesté hodině dohadů, výčitek, protichůdných argumentů, jsem on-line přenos vypnul a tuším, že tak učinila většina sledovatelů onoho zastupitelského představení.

Schůze začala pietní minutou ticha za nedávno zesnulého ing. Marka Štěpaníka, vedoucího finančního odboru znojemského městského úřadu. Tím také skončil kultivovaný program a vše ostatní se už neslo v konfrontačním duchu, nepočítaje v to převody nemovitostí.

Stěžejním a nejvíce diskutovaným bodem programu zastupitelského jednání byla kauza koupě bývalé požární zbrojnice na Pražské ulici, za účelem možnosti přemístit tam po úpravě odbory úřadu nyní dislokované mimo radnici, tj. z pronajatých prostorů budovy náležící České policii a budov úřadu na náměstí Armády. Areál o výměře 5 440 m², včetně administrativních budov a dalších staveb i ostatních prostorů, nabídl městu stát prostřednictvím úřadu pro jeho zastupování ve věcech majetkových za aukční cenu 36 160 000 Kč.

**Kam tak spěchá radnice?
Možná do hrobu.**

Hlasování zastupitelů předcházela diskuse. Opozice vznesla vůči záměru řadu připomínek. Podle exstarosty ing. Jakuba Malačky (Naše Znojmo) je cena nemovitosti oproti znaleckému posudku předražena o 3,2 milionu korun. K 36 milionům bude podle Malačky nutno připočíst náklady na úpravy a závěrečný účet může vyšplhat až k 200 milionům. Dr. Jiří Kacetl (Pro Znojmo) argumentoval příliš velkou vzdáleností lokality od centra města, které se i tímto způsobem pět o něco víc vylidní. Celá transakce je uspěchaná. Připomněl, že k částečnému využití pro umístění úředníků byla také koupena budova pošty na Horním náměstí. Dr. Pavel Jajtner (za lidovce) zdůraznil opoziční požadavek přenést diskusi do veřejného prostoru, aby se k celé záležitosti mohli vyjádřit i občané. Vzhledem k tomu, že se jedná o rozhodnutí na následujících padesát let, mělo by rozhodnutí vzejít za širšího konsenzu zastupitelů. Z opozičních lavic zazněly i požadavky na srovnávací studie, možnost využití městského pozemku po objektu Městské zeleně ležící na začátku Pražské, nebo v souladu s budoucí úpravou náměstí Svobody využít prostor před tzv. Bílým domem k postavení nového úřadu mezi železářstvím Fiala a protějším rožákem. Proti návrh ing. Malačky, aby rozhodnutí bylo odloženo, nebyl přijat. Při následném hlasování radniční koalice s převahou jednoho hlasu prosadila své rozhodnutí pozemky a budovy po bývalé záchranné základně hasičů koupit.

Zda to bylo rozhodnutí správné, rozhodne čas. Ostatně v územním plánu je předmětný areál prý veden jako plocha pro občanské vybavení a může být v budoucnu využit i pro jiné účely, například charitativní zařízení, sociální a startovací bydlení a jistě by se tam rád vměstnal i nějaký supermarket... Takže ani současný verdikt nemusí platit navždy a už za tři roky se taky mohou i poměry na radnici změnit. Rozhodnutí dané silou moci budí obdobnou reakci. V tomto směru si nemají místní politické protipóly co vyčítat. My současníci musíme bohužel tyhle zastupitelské války přetrpět.

Zastupitelské faux pas

Blamáží skončilo představování Místní energetické koncepce (MEK), kterou na pozvání místostarostky Mgr. Petry Svedíkové Vávrové (SPD) přijeli z Brna prezentovat zastupitelům autoři dokumentu ze společnosti Asitis. Na jejich následnou nabídku individuálních dotazů exstarosta Malačka za mlčícího zastupitele řekl, že neměli možnost se s dokumentem seznámit (!). Přitom text energetické koncepce byl zveřejněn na stránkách města a Rojnost MEK docela podrobně okomentovala ve svém 334. čísle. Jenže to by někteří zastupitelé, jimž je Rojnost zasílána, nesměli být zahleděni jen do sebe a museli by dokázat skousnout kritický pohled na svou práci. V jednom z předchozích vydání Rojnosti by se též dočetli o podstatě změn na investičním odboru města a veřejně by pak nemuseli předvádět svou neinformovanost.

Pronajme si Česko rakouskou atomovku?

Nedávno v jedné z televizních diskusí o současné energetické situaci a v souvislosti s dostavbou dalšího bloku jaderné elektrárny v Dukovanech letmo zazněla i myšlenka o možnosti českého pronájmu rakouské atomové elektrárny u města Zwentendorf an der Donau, která byla sice před lety zdárně dokončena, ale nebyla nikdy uvedena do provozu. Pokud jsme schopni pronajmout si v cizině uložště zkapalněného plynu, proč by nebylo možné pronajmout si jadernou elektrárnu?

Připomeňme si historii rakouského jaderného zařízení: Rakousko mělo v 70. letech představu postavit šest jaderných elektráren. Z tohoto ambiciózního projektu se uskutečnila právě jen ta u Zwentendorfu. Začala se stavět v roce 1971. Její reaktor měl mít výkon 723 MW a měl pokrýt deset procent energetické spotřeby Rakouska. Rakouská veřejnost byla myšlenkou zprvu nadšena, ale její zájem začal postupně opadat i v souvislosti s vlnou environmentálního hnutí v Evropě. V Rakousku stál v jeho čele ekologický aktivista Walter Soyka. V roce 1978 veřejné diskuse dospěly k referendu o zprovoznění elektrárny. Kancléř Bruno Kreisky s jejím výsledkem spojil svoje setrvání ve funkci. Poměrem 50,47 ku 49,53 procenta, to byl rozdíl necelých 20 tisíc hlasů, zvítězili odpůrci zprovoznění. Referenda se zúčastnilo zhruba dvě třetiny oprávněných rakouských voličů.

Jaderná elektrárna Zwentendorf an der Donau

V současnosti provozní budovu elektrárny využívá četnická akademie. Potřebu plánovaného výkonu vyřešila rakouská vláda výstavbou dvou bloků tepelné elektrárny Dürnrohr. Spalované uhlí, dovážené z Polska však obsahuje jisté množství uranu a kvůli tomu je okolí Vídně více radioaktivní, než kdyby byla v provozu atomová elektrárna u Zwentendorfu.

Zwentendorfský areál je alespoň osazen tisícovkou fotovoltaických panelů, které ročně vyrobí 180 tisíc kWh. Takové množství by jaderný provoz Zwentendorfu byl schopen vyrobit za 15 minut.

Pronájem nevyužívaného energetického potenciálu rakouské atomové elektrárny se může jevit jako fantasmagorie, nicméně v globalizovaném světě, potažmo v ekonomicky propojené Evropské unii, to až tak scestná myšlenka nemusí být. Pro Českou republiku, která je v čele propagátorů čisté jaderné energetiky, zvláště. Za pronájem by se Rakousku mohlo platit částí takto získané energie. Jisté výhody by to mohlo přinést i provincionálnímu Znojmu, které je od Zwentendorfu vzdálené jen 85 kilometrů. S provozem atomové energetiky souvisí i potřeba pracovních sil a služeb. Snad by to Znojmo nakoplo k chybějícímu rozmachu a dostalo by se mu i od státu chybějící dopravní infrastruktury.

**Fantasmagorie,
nebo reálná možnost?**

Dr. Miroslav Kavka se vrací do čela znojenské nemocnice

Jmenování staronového ředitele znojenské nemocnice MUDr. Miroslava Kavky provází několik řeckně manipulativních okolností. Jeho profesní život je z valné části spojen s tímto krajským zdravotnickým zařízením. Jako lékař v něm působí 43 let, jistou dobu jako primář chirurgického oddělení. V roce 2003 byl jmenován ředitelem a v této funkci setrval 17 let. V roce 2019 však ředitelský post neobhájil a jeho místo zaujal MUDr. Martin Pavlík, dosud ředitel Fakultní nemocnice U svaté Anny v Brně. Poté, co dr. Pavlík začátkem letošního roku přijal řídicí postavení v nově vzniklé společnosti Jihomoravská zdravotní, takto servisní organizace všech nemocnic zřizovaných Jihomoravským krajem, se dr. Kavka ujal provizorně řízení nemocnice do doby, než z výběrového řízení vzejde nový ředitel. Když JmK inscenoval přechod do nové zdravotnické společnosti, proč neměl předjednáno řešení personální situace ve znojenské nemocnici? Jako by se předem počítalo s navrácením do čela špitálu bývalého ředitele dr. Kavky. Termín přihlášek do konkurzu byl stanoven do 2. února. Jediným, kdo se do konkurzu přihlásil, byl ale právě jen dr. Kavka. Obvykle se v takových případech termín přihlášek prodlouží, ne tak v tomto případě. Není jakýchkoliv pochyb o profesní erudici dr. Kavky, ale je otázka, v čem manažersky za uplynulých pět let pokročil, že je opět hoden ředitelské židle? Nyní už se jen čeká na jeho jmenování Radou JmK. Mezitím dr. Kavka promptně doplnil svůj řídicí tým po bývalých pěti náměstcích, kteří odešli spolu s dr. Pavlíkem.

MUDr. Miroslav Kavka se ve Znojmě angažuje i politicky. Jako člen Zastupitelstva města Znojma, do něhož kandidoval za opoziční sdružení exstarosty ing. Jakuba Malačky Naše Znojmo, se ale nijak svými názory a zkušenostmi do řešení místních problémů nezapojuje. V podstatě jen mechanicky hlasuje ve prospěch nynější opozice. V zastupitelstvu zasedá i se svým nově jmenovaným náměstkem z nemocnice, MUDr. Pavlem Jajtnerem (za lidovce), který se stal nyní nově i primářem hematologicko-transfuzního oddělení nemocnice. V primariátu vystřídal MUDr. Jana Simonidese (Naše Znojmo), rovněž člena znojenského zastupitelstva. Spolu s nimi v zastupitelstvu zasedá i Mgr. Karel Podzimek (ODS) a současně radní JmK pro zdravotnictví, který má ve své gesci i ředitelskou kauzu ve znojenské nemocnici.

Nakolik je ředitel dr. Kavka ve svém věku 67 let perspektivním kádrem, toť další otázka. Po Znojmě koluje fáma, že ředitelské místo ve znojenské nemocnici je nachystáno právě pro krajského radního Podzimka, který je sice vzděláním sportovní trenér a profesí provozovatel pohostinství, ale politicky je zdatným kariéristou.

Radnice do Domečku stěhuje kanceláře

Přes opakovaná ujišťování současného vedení znojenské radnice, že Domeček, takto poválečné centrum místního společenského života, se opět vrátí občanům, se plán začíná rozplývat. Nenápadně se tam stěhují firmy, které nemají s kulturou nic společného a spolu s nimi i radniční úředníci. Pomalu se tak naplňuje nejhorší scénář budoucnosti tohoto druhdy tradičního místa setkávání, tance a pohostinství. Plyne z toho jediné – radniční koalice tápe, není schopna najít vhodného provozovatele, je vůbec otázka, nakolik se hledání věnuje, a tak svoje sliby flikuje náhradním nekonceptním řešením.

Na jednu stranu se město věnuje údržbě místních pamětihodností, vzhledu městské památkové rezervace, na něž láká turisty, naopak laxně se staví k těm objektům, které jsou místním občanům mnohem bližší. Není to tak dávno, co málem Znojmaci přišli o tradiční kavárnu Corso, s níž se mnohým vážou vzpomínky. I tehdy kvůli váhavosti tehdejší radnice, a podobné nebezpečí nyní hrozí Domečku. Nikdy Znojmacům nepřišlo k srdci hotel Dukla, už jen proto, že leží stranou.

Dá se spekulovat, že radnici je nyní bližší rekonstrukce bývalé vojenské konírny a jízdárny v Louce, jíž by byl Domeček, navrácený své bývalé oblíbenosti, tvrdou konkurencí. Radnice je zřejmě i v tomto případě pod vlivem jistých zájmových skupin, spojených s místní vinařskou lobby. Přesouváním občanské vybavenosti do okrajových částí Znojma se městské centrum po většinu roku vyliďňuje a ztrácí na významu.

Budiž ve Vranově slaven pán z Althanu i mistr z Erlachu

Hrad ve Vranově nad Dyjí, o němž se zmiňuje v souvislosti s letopočtem 1100 ve své kronice slovatný Kosmas, patřil k nejpevnějším obranným bodům na dyjské hranici země. Z jeho středověké gotické podoby zbyla do dnešních dnů jen strážní věž na východní straně hradní skály, vodní věž nad řekou a věž obranná na přístupu k hradu od jihozápadu, časem obestavěná hospodářskými budovami.

Původně markraběcí hrad, poté, co jej vlastnil Jindřich z Lipé a Lichtenburkové, střídal od 16. století majitele, z nichž se žádnému zřejmě nechtělo příliš platit za nutné opravy, a tak hrad chátral. Hlodání času pomohlo v polovině 17. století svými dobyvačnými útoky i švédské vojsko a dílo zkázy dokonal roku 1665 požár. Zdálo se, že osud hradu je zpečetěn. Ve svém zuboženém stavu už nemohl sloužit ani vojenskému ani společenskému účelu.

Vranovské panství však potřebovalo správní a reprezentační sídlo a pro ně byla stále nejvýhodnějším místem hradní ostrožna. Tehdejší majitel Vranova Michal Jan II.

z Althanu se proto rozhodl ohořelé pozůstatky hradu strhnout a na jejich místě vystavět zámek odpovídající nové klidnější době. Možná si ale přece jen nebyl dobou zcela jist, a tak ponechal stát trojici zmíněných věží. Ostatně byly postaveny tak festovně, že vydržely dodnes.

Vranovský hrad v roce 1660

Oválný monument v čele vranovského zámku

Pustit se do stavby zámku ovšem nebylo ani pro movitého vlastníka snadným rozhodnutím, neboť představovalo letitou finanční i organizační zátěž přesahující trváním délku lidského věku. V případě Vranovského zámku trvala stavba rovných sto let. Vpravdě zásadní bylo rozhodnutí o příštím vzhledu zámku, tedy volbě toho, kdo vypracuje návrh a kdo vlastně rozhodne, zda bude ozdobou kraje a zhmotní ducha jeho pána. Volba padla na architekta Johanna Bernharda Fischera z Erlachu, pocházejícího ze Štýrského Hradce (nar. 1656). Své první krůčky k budoucí slávě udělal v sochařském ateliéru svého otce, důležitější pro něj byl studijní pobyt v Římě a Neapoli, ale hlavním doporučením mu byla přízeň panovníka Josefa II., jehož mladý Fischer zasvěcoval do tajů architektury.

J. B. Fischer z Erlachu navrhl jako určující prvek budoucí podoby Vranovského zámku oválnou stavbu Sálu předků. Byl postaven v letech 1687 až 1695. Zatímco do práce architekta, pokud se týkalo vnější podoby zámku, pán z Althanu nezasahoval, určující byly jeho představy o vnitřní výzdobě, již tvoří galerie soch od Tobiáše Krackera, zpodobňující členy althanského rodu a na stropní fresce od J. M. Rottmayra jsou Althanové zasazeni do mytologických scén.

Za další etapu výstavby zámku (1698–1700) lze považovat budování zámecké kaple Nejsvětější Trojice, bohatě vyzdobené freskami Ignáce Ceinitze. Ke kapli byly posléze přistavěny dvě věže, jejichž budování ale již spadá do období, kdy po smrti J. B. Fischera z Erlachu (1723) se výstavby zámku ujal architekt Anton Erhard Martinelli. Pod jeho dohledem bylo vystavěno i východní palácové křídlo a současně předsálí Sálu předků a jemu předsazené schodiště s dvojicí sousoší od Lorenze Mattieliho, zpodobňující zápasícího Herkula s Antem a Aenea s Anchisem. Zámecká silueta byla zhruba do současné podoby doplněna ještě o hlavní jižní trakt paláce a nádvoří zámku bylo následně uzavřeno západním křídlem. Zámek byl takto dokončen roku 1787.